

Okrugli sto *Iljas Hadžibegović - čovjek, naučnik, pedagog*. Sarajevo: Odsjek za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Institut za istoriju u Sarajevu, 27. april 2011.

Prof. dr. Iljas Hadžibegović rođen je 27. juna 1938. godine u Crniču, općina Bugojno, a umro je nakon teške bolesti 10. februara 2010. godine u Sarajevu. Od njegove smrti prošlo je nešto više od godinu dana, te se među njegovim kolegama i saradnicima javila ideja da se podsjetite na život i djelo svoga profesora, saradnika i prijatelja. Upravo s tom namjerom pokrenuta je inicijativa da se organizuje okrugli sto posvećen prof. Hadžibegoviću. U tom smjeru osnovan je Organizacioni odbor u sastavu: doc. dr. Edin Radušić, prof. dr. Husnija Kamberović, prof. dr. Zijad Šehić, mr. Amila Kasumović i ass. Amir Duranović. Već 27. aprila 2011. godine u organizaciji Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu i Instituta za istoriju u Sarajevu organizovan je Okrugli sto *Iljas Hadžibegović - čovjek, naučnik, pedagog*. Namjera organizatora je bila da se na jednom mjestu okupe kolege, prijatelji i porodica prof. dr. Iljasa Hadžibegovića kako bi se svi zajedno mogli prisjetiti njegovog života i djela.

Na skupu je bilo predviđeno učešće dvanaest kolega i saradnika prof. dr. Iljasa Hadžibegovića. Međutim, zbog bolesti svoje prisustvo je otkazao prof. dr. Ahmed S. Aličić. Izlaganja su bila podijeljena u četiri panela koji se dotiču različitih segmenata profesorovog života. Poslije svakog panela bila je predviđena *Diskusija i sjećanje*, u okviru kojih su svi prisutni mogli iznijeti svoje mišljenje o nekom od referata ili sjećanje na profesora.

Uvodničar Okruglog stola bio je prodekan Filozofskog fakulteta prof. dr. Salih Fočo, koji je u svome govoru pohvalio aktivan rad Odsjeka za historiju, naročito kada je u pitanju prisjećanje na starije kolege, a za profesora Iljasa Hadžibegovića je istakao, između ostalog, da je *on bio čovjek koji je odan nauci*. Prije početka prvog panela doc. dr. Edin Radušić, nekadašnji asistent prof. dr. Iljasa Hadžibegovića, iznio je nekoliko važnih biografskih podataka o profesoru.

U okviru prvog panela *ILJAS HADŽIBEGOVIĆ, NAUČNI PROFIL* svoje referate predstavilo je sedam izlagača. Imali smo priliku čuti radove u kojima se problematizira pitanje naučnog rada Iljasa Hadžibegovića, od sagledavanja njegovog općeg razumijevanja historije austrougarskog perioda, preko predavljanja profesora kao historičara socijalne historije i historičara radničkog pokreta, do razmatranja užih pitanja poput predavljanja stranaca u Bosni i Hercegovini u njegovim djelima. Akademik Dževad Juzbašić se u referatu *Iljas Hadžibegović i njegovo razumijevanje historije BiH austro-ugarskog razdoblja* kritički osvrnuo na djela Iljasa Hadžibegovića. Ovim radom predavljen je kratak pregled tema, koje su bile fokus njegovog istraživanja, a istaknuto je kako je profesor Hadžibegović koristio besprijekoran metodološki pristup u analizi izvora i korištenju literature. Akademik Juzbašić je potcrtao kako opus prof. dr. Iljasa Hadžibegovića

u cjelini ostaje trajno naučno djelo. Doprinos općem sagledavanju rada Iljasa Hadžibegovića dao je i referat prof. dr. Zijada Šehića *Angažman Iljasa Hadžibegovića u pisanju sinteza historije BiH 19. i 20. stoljeća*. Autor prikazuje učešće prof. Hadžibegovića na četiri izuzetno značajna projekta koja su za cilj imala sintetički prikaz historije Bosne i Hercegovine. Prvenstveno, riječ je o *Istoriji Saveza komunista Jugoslavije* (1985), potom o *Istoriji Saveza komunista Bosne i Hercegovine* (1990), te o *Historiji Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata* (1993) i o projektu koji je vođen u Beču pod nazivom *Die Etnische und konfessionelle Struktur Bosnien und Herzegowina* (1994). U dva referata sagledan je opus prof. Hadžibegovića kao historičara socijalne historije i historije radničkog pokreta. To su referati doc. dr. Edina Radušića *Iljas Hadžibegović – historičar socijalne historije* i dr. Budimira Miličića *Iljas Hadžibegović – historičar radničkog pokreta*. Radušić u svome referatu ističe kako je Iljas Hadžibegović vodeći historičar socijalne historije XIX i XX stoljeća. Osnovni fokus istraživanja u njegovim djelima čine društvo i socijalna transformacija. Budimir Miličić svojim referatom osvrnuo se na rad prof. Hadžibegovića kao historičara radničkog pokreta, te je istakao njegov doprinos jugoslavenskoj historiografiji radničkog pokreta. Mr. Seka Brkljača se u radu *Iljas Hadžibegović i historija gradova Bosne i Hercegovine* osvrnula na pregled historije gradova Bosne i Hercegovine u djelima prof. Hadžibegovića, te modernizacijskim procesima koji su utjecali na njihovu transformaciju. Prvi panel je zatvoren izlaganjem autorice mr. Amile Kasumović sa referatom *Stranci u Bosni u radovima Iljasa Hadžibegovića*. Ovim referatom skrenuta je pažnja na pitanje migrantskih skupina

u Bosni i Hercegovini, njihovo doseljavanje i socijalni sastav doseljenika u djelima prof. Hadžibegovića. Istaknuto je, između ostalog, kako je profesor u svome radu zauzimao različite pristupe u obradi ovog pitanja, od onog sintetičkog, nastojanja općeg prikaza određenih nacionalnih grupa, preko analize nacionalnih, etničkih i konfesionalnih struktura u pojedinim gradovima do problematiziranja pitanja jedne nacionalne grupacije.

ILJAS HADŽIBEGOVIĆ, DIREKTOR INSTITUTA ZA ISTORIJU naziv je drugog panela, u okviru kojeg smo imali priliku čuti referat prof. dr. Husnije Kamberovića, sadašnjeg direktora Instituta. U svome obraćanju prisutnima na Okruglom stolu Kamberović je govorio o periodu kada je prof. Iljas Hadžibegović obavljao funkciju direktora Instituta za istoriju, od oktobra 1987. do septembra 1990. godine. Bilo je riječi o brojnim aktivnostima koje su se u to vrijeme odvijale u Institutu, od nabavke nove, savremenije opreme, aktivnosti na organizaciji tekućih poslova, preko angažovanja novih mladih ljudi za saradnike, do utjecaja na cjelokupnu naučnu politiku ove institucije, organizovanje skupova, pokretanje novih projekata, te intenziviranje međunarodne saradnje u radu Instituta. Jedan od najznačajnijih projekata koji se vodio dok je prof. Hadžibegović bio direktor Instituta je projekat DC XIII/2. Nakon prestanka obavljanja dužnosti direktora Instituta za istoriju profesor nije prekinuo veze sa institucijom u kojoj je započeo svoj naučni rad, već je, prema riječima Husnije Kamberovića, nastavio davati sugestije u cilju unapređivanja rada Instituta.

Treći panel, posvećen pedagoškom radu prof. Iljasa Hadžibegovića *ILJAS HADŽIBEGOVIĆ, PROFESOR I PEDAGOG*, otvorila je dr. Vera Katz referatom *Iljas Hadži-*

begović – učitelj i prijatelj te se osvrnula na prof. Hadžibegovića kao profesora, mentora, kolegu, i prije svega, prijatelja. Autorica je iznijela nekoliko zanimljivih i dirljivih epizoda iz njihovog zajedničkog rada i druženja. Kako bi se slika Iljasa Hadžibegovića kao profesora i pedagoga upotpunila, svoj doprinos dao je i asistent Amir Duranović referatom *Iljas Hadžibegović – profesor*. Duranović se prisjetio njegovih posljednjih predavačkih dana te ga je predstavio korištenjem modela *društvo, pojedinac i historija*.

Prof. dr. Ibrahim Karabegović i prof. dr. Tomislav Išek su u okviru četvrtog panela *ILJAS HADŽIBEGOVIĆ, KOLEGA I PRIJATELJ* iznijeli referate kojima su se prisjetili prof. Iljasa Hadžibegovića kao kolege i prijatelja. Prof. dr. Ibrahim Karabegović govorio je o njihovom druženju i naučnoj saradnji za vrijeme postdiplomskih studija u Beogradu. Karabegović opisuje saradnju sa njim na pojedinačnim i timskim projektima, te brojnim međunarodnim konferencijama. Naročito nadahnuto izlaganje imao je prof. dr. Tomislav Išek, koji je govorio o prijateljstvu i saradnji sa prof. Hadžibegovićem od najranijih studentskih dana, saradnje na počecima karijere, preko odnosa stručni saradnik - direktor Instituta, te na koncu o kolegijalno-prijateljskom odnosu koji su njih dvojica imali.

Poslije svakog panela bile su predviđene *Diskusije i sjećanja*, u okviru kojih su svi prisutni imali priliku i mogućnost da se osvrnu na referate koje su čuli, kao i da iznesu neka sjećanja vezana za prof. Iljasa

Hadžibegovića. U diskusiji su sudjelovali akademik prof. dr. Dževad Juzbašić, prof. dr. Ibrahim Karabegović, prof. dr. Tomislav Išek, prof. dr. Husnija Kamberović, prof. dr. Ismet Dizdarević, mr. Seka Brkljača, dr. Reuf Hadžibegović (brat prof. Hadžibegovića), prof. dr. Adila Pašalić-Kreso i Hasan Osmanagić – *zajednički prijatelj historičara*. Tokom diskusije svi su naglasili da je bio odličan naučnik, sjajan mentor s puno razumijevanja i podrške, strog ali pravedan profesor. Diskusija je potakla i mnoga pitanja o bosanskohercegovačkoj historiografiji.

Okrugli sto posvećen prof. Iljasu Hadžibegoviću završen je uspješno. Ovom prilikom imali smo mogućnost da se podsjetimo profesora Hadžibegovića, njegovog naučnog rada, pedagoške aktivnosti, kolegijalnosti i srdačnosti. Prije svega, smatramo da je zadatak historije, a potom i historičara, da otrgne činjenice od zaborava, da ih pravilno prezentira i tumači. Stoga se iskreno nadamo i radujemo što će izlaganja sa ovog okruglog stola imati i svoju pisanu verziju. U skladu s tim, u ime Organizacionog odbora, doc. dr. Edin Radušić je pozvao sve prisutne da dostave svoje priloge o životu i djelu prof. dr. Iljasa Hadžibegovića, te je naveo da će ti prilozi naći svoje mjesto u časopisu *Radovi* Filozofskog fakulteta (Historija, historija umjetnosti i arheologija), koji će biti objavljeni kao Spomenica prof. dr. Iljasu Hadžibegoviću. *Sve što se pamti nestaje, sve što se zapiše ostaje* ■

Aida Ličina